

mensgeworden en heeft

Onder ons

gewoond

Contactblad Missiezusters Dienaressen van de Heilige Geest

Communio met de congregatie

INHOUD

Communities

- 4....Arnoldusklooster
- 5....Retraitehuis
- 6....Moerwijk-Den Haag

Activiteiten

- 7....Ontmoetingsdag
- 8....Het congres van Andante
- 9...Bibliodrama
- 10..Moerwijk activiteiten
- 11..Jubilea 2018
- 12..Internationale HIV-AIDS conferentie
- 14..Jongeren kloosterfestival
- 16..Openhuis Hoofddorp
- 17..Studenten pastoraat
- 18..Seminar over communicatie
- 20..Kleurrijk Religieus Leven
- 22..Voortdurende vorming

Eigentijds

- 23..Is Europa een missiecontinent?

Wereldwijd

- 24..Australië
- 25..Taiwan
- 26..Brazilië
- 28..Griekenland

In memoriam

- 29..Zr. Brunilla Maessen
- 30..Zr. Henrilena van de Laar
- 31..Zr. Francien van den Bergen
- 32..Zr. Lambertilde Verhagen
- 33..Zr. Florentia Jacobs

Kaft:
Zr. Eustokhia & Zr. Theomara

Onder ons

Verzoek: Als u foto's stuurt naar de redactie, graag met verduidelijking.

Uitgever: Missiezusters Dienaressen v.d.
Heilige Geest
Provincie Nederland.

Redactie: Zr. Monique, Zr. Marie Jose,
Zr. Melina, Zr. Lili.

Adres: Provinciaal
Missiezusters Dienaressen v.d.
Heilige Geest.
Volkelseweg 30, 5405 Uden.

Wij hopen op medewerking van u allen:
als u een bijdrage voor een artikel voor ons
contactblad heeft, vragen we het in te zenden
vóór 15 oktober 2019 naar ons e-mailadres:
newonderons@gmail.com

**We wensen u
gezegende kerstdagen
en een gelukkig
nieuwjaar 2019**

Voorwoord

Het is december 2018, dus tijd om de jaarlijkse editie van ons blad *Onder Ons* te laten verschijnen! Hoe is ons bijna afgelopen jaar, 2018, verlopen? We laten het even de revue passeren. 2018 is een druk en tevens onvergetelijk jaar voor onze provincie geweest.

Behalve de drukte over ons dagelijks leven zijn wij ook bezig geweest met de zorg en meeleven met onze zieke medezusters Brunilla Maessen, Henriëna van de Laar, Francien van den Bergen, Maria Luca, SSpSAP en Lambertilde Verhagen. Ook waren we nauw verbonden met de laatste dagen van onze zuster Florentia Jacobs in Steyl, die 27 juni 2017 van de Nederlandse provincie op eigen verzoek overgeschreven is naar de Duitse provincie. Uiteindelijk is voor hen allen de strijd gestreden. Zij zijn er niet meer maar hun missiegeest, hun liefde, goedheid en dienstbaarheid blijven in ons geheugen en in ons hart.

Iets historisch heeft dit jaar in onze provincie plaatsgevonden: ons 25ste Provinciaal Kapittel! Dit werd gehouden op 20-21 oktober. “SAMEN GAAN WE VERDER” luidde het thema. De hele provincie, alle zusters waren betrokken bij de voorbereidingen, onder andere door vanaf de aankondiging van het komend kapittel daarvoor te bidden. Zuster Francien heeft dit gebed nog geschreven.

Alle gemeenschappen hebben nagedacht over de vragen die aan ons allen waren gesteld: “Hoe ziet onze toekomst er uit? Hoe gaan we verder?” Binnen dit kapittel probeerden wij, leden en afgevaardigden, over onze toekomst na te denken aan de hand van de reflecties die op grond van de antwoorden van de gemeenschappen werden besproken. “Samen gaan we verder”. Wij zijn niet alleen. Wij zijn samen onderweg.

In dit kapittel hebben we ook de Congregationale Richtlijnen over *Communio* besproken. De inleiding van Zr. Melina was een aanzet voor de groeps gesprekken en dit leidde tot de conclusie dat wij, bewust of onbewust, altijd bezig zijn geweest en tot nog toe deze richtlijnen gestalte geven in ons dagelijks leven. We hebben belangrijke beslissingen genomen voor de toekomst van onze provincie, voor ons allen! Inderdaad, samen gaan we verder!

De drukte had nog een andere oorzaak, want tegelijkertijd waren we ook bezig met de aanstaande verkiezingen van een nieuw provinciaal bestuur. Om ons daar goed op te kunnen voorbereiden heeft ons bestuur gezocht naar een begeleider van een “Onderscheidingsproces”. Gelukkig was Pater Ben Frie SJ daartoe bereid. Hij heeft ons begeleid om serieus na te denken over de kwaliteiten van de leidinggevenden. In deze samenkomst hadden we een “voorverkiezing”. Dit heeft ons ongetwijfeld geholpen bij onze keuzes. Die dag was echt een reflectiedag. Tevens was het een ontmoetingsdag voor ons als medezusters!

De stembriefjes zijn intussen naar het Generaal Bestuur in Rome gestuurd en wij wachten maar af op de uitslag. Vol verwachting klopt ieders hart!

In deze “December 2018 editie” van ons blad lezen wij allerlei artikelen, lokaal en wereldwijd. Moge dit ons op de hoogte stellen van wat gaande is en mogen we ook in beweging blijven om ons eigen steentje bij te kunnen dragen aan de komst van het Rijk Gods, eerst in ons hart en in de harten van alle mensen.

Namens de redactieleden, de zusters Marie José, Monique en Lili, dank u wel voor alle medewerking. Wij wensen u allen: Een Gezegend Kerstfeest en een Vredevol Nieuwjaar 2019!

Zr. Melina Polo SSpS

Arnoldus klooster

Door de voorbereiding op het 25ste provinciaal kapittel een verslag te schrijven komt er heel veel naar boven. Wat er allemaal heeft plaats gevonden in de afgelopen jaren, die onze verlangens van leven in missie tot volle uitdrukking brengen.

Onze communio met God – kerk – maatschappij, onze congregatie en de gemarginaliseerden en de medezusters in de gemeenschap zijn veel in onze aandacht geweest. Aanwezigheid in gebed en onder de mensen hebben geleid tot diepere betrokkenheid van de community met de zusters oud en jong en andere provincies en alle landen in nood. Ook al telt onze community slechts 24 zusters, de vitaliteit is naar vermogen en gezondheid zeer levendig geweest en vruchtbaar, waar verbondenheid gegroeid is, ongeacht mentaliteit, andere cultuur en met toenemende leeftijd en lichamelijke beperkingen. Onze focus richten wij op de volgende:

1. Meer aandacht naar "het zijn" i.p.v. doen.
2. Het langzaam loslaten en verstillen.
3. Het samen delen en bidden in de Eucharistie en dagelijks gebed, naar vermogen en krachten.
4. De liturgie op feestdagen en droeve dagen gemeenschappelijk voorbereiden om de hele wereld en vooral onze missie te gedenken.
5. De feesten vooral met Pinksteren, met name de Pinksternoveen, hebben veel los gemaakt bij de zusters, zoals een diepe verbondenheid met elkaar en met de leken, die bij de voorbereiding en het vieren mee gestalte hebben gegeven.

De komst van Zuster Francien in ons midden in 2015 heeft heel veel positieve ervaringen veroorzaakt in onze community en de verbondenheid en zorg voor elkaar bevordert. Haar missionaire inzet, zelfs in tijd van ziekte en tenslotte haar dood heeft in Uden en andere plaatsen veel bijgedragen aan de inzet van ieder christen met een missie. Haar heengaan zal zeker vruchten voortbrengen in Afrika alsook in Nederland. Zij was voor jong en oud een gepassioneerde missiezuster voor het Rijk Gods.

Andere activiteiten:

- De liturgische vieringen worden voorbereid door zusters en leken, die ook voorgaan in de Communiediensten.
- Het organiseren van de retraites.
- De zusters zijn nog zeer betrokken met onze zeven zusters, die in het verpleeghuis verzorgd worden.

- Het organiseren van feestelijke momenten zoals jubilea en verschillende keren per jaar samenkomen met onze jonge zusters waardoor altijd weer vreugde en blijheid ontstaat door het kennis maken met verschillende culturen.

Het familiebezoek wordt minder door gebrek aan vervoer en lichamelijke beperkingen. Toch is er sprake van een meerwaarde voor lichamelijke aanwezigheid van de zusters in het verzorgingshuis, waarbij het samen komen in de kapel en de bijeenkomsten in de refter bijdragen aan het contact met personeel en bewoners alsook de twee zusters, die leidsters zijn van onze zusters aldaar. Verdere activiteiten zijn de leken die door de zusters worden aangestuurd om de dagelijkse besommeringen op te vangen en de zieken of anderen te helpen bij de dagelijkse verzorging. Ze krijgen daarbij plaatselijk geregeld voorlichting over de verzorging en om de lichamelijke toestand van de zuster te verlichten, want onze gemiddelde leeftijd is 84.

Bij dit alles is onze steun en bron het geestelijk leven. De vraag gesteld: "Wat wilt U dat ik voor U doe?" is een zeer persoonlijke vraag, die alleen ieder persoonlijk kan beantwoorden. Alles is heel betrekkelijk. Verbondenheid met de BRON-daar ligt het enige antwoord-is onze eigen verantwoordelijkheid.

Ons verlangen van de congregatie is dat wij elkaar ondersteunen om ondersteunend te kunnen zijn voor hen die op ons pad komen om hen Gods Barmhartigheid te tonen door begrip en liefde. Dat wij begrip mogen ervaren door de altijd minderwordende aanwezigheid van medezusters en wij dankbaar mogen zijn voor alle hulp, die ons geboden wordt hetzij door medezusters of leken. Dat onze jonge zusters versterkt mogen worden door het generale bestuur met meerdere zusters, zodat ook zij zich gesteund mogen voelen om hun missie te omhelzen en hun **Bron** levend blijft.

Zr. Willibrord Baumans SSpS

Het Retraitehuis

W e kijken terug naar het afgelopen jaar. Er is weer veel gepasseerd. De gemeenschap is “small” geworden. Wij zijn nu met zeven zusters met een gemiddelde leeftijd van 89 jaar. Maar ondanks deze leeftijd, is er veel interesse voor de ontwikkelingen binnen en buiten de congregatie.

Wij mochten samen met bewoners, medewerkers en vrijwilligers stilstaan bij alles wat er in een jaar gebeurde. Het lief maar ook het leed delen en in dankbaarheid terug kijken.

Dan merk je weer dat er een band gegroeid is met alle bewoners die hier wonen.

Rondom de “Small Community” wordt veel gebouwd. We krijgen nieuwe burens. Gezellig toch. En degenen die hier komen wonen weten dat er een klooster is, want de woningen staan in de “Kloostergaarde”, die bereikbaar is via de “Missiezusterslaan” Het gaat zeker een “Grand Community” worden. Misschien is straks de kapel te klein. Dat zou prachtig zijn!

Juist dit jaar is ons thema vanuit de congregatie: “Jaar van gemeenschap met anderen”. Dat proberen we waar te maken. De Pinksternovene heeft daar zeker aan bijgedragen. Negen dagen hebben we op een meditatieve wijze stilgestaan bij “Communio met elkaar, met de ander, met de Schepping en met God”. Het werd ervaren als een rijkdom van de Geest. Alsof communio voelbaar en zichtbaar werd.

Ontmoetingen met elkaar schept verbinding. Het Retraitehuis kent een vriendenstichting die open staat om bewoners een plezier te doen. Heel recent mochten alle bewoners en zusters met de “Polderexpress” (een rolstoelbus voor 12 personen) en het “Udens'treintje” (toegankelijk voor 40 personen) een rondreis maken in de omgeving van Uden en daarbij een koffiepauze met iets lekkers. Wat heeft iedereen genoten!

2 Juli vierde Zr. Bernadina Nijs haar 60 jarig Professiefeest. In het klooster kunnen ze feesten! Er wordt gezongen en er zijn altijd spontane voordrachten. Onze jongere medezusters gaven aan het feest een extra kleur door dansen uit hun cultuur. Er waren dit jaar ook dagen van afscheid, van lieve mensen te moeten loslaten.

Zr. Brunilla Maessen, missionaris in Brazilië en vele jaren in Uden, is na een kort ziekbed op 15 januari plotseling overleden. Zr. Henrileena v.d. Laar was de langste tijd van haar leven als missionaris werkzaam in Papua New Guinea. Nistelrode, haar geboorteplaats, betrok zij helemaal bij haar missiewerk. Voordat ze overleed op 2 februari zei ze: “Ik zal O.L.Heer eeuwig bedanken voor mijn missie in P.N.G”. Wij denken met liefde en respect aan onze jongere medezuster: Zr. Francien die 17 augustus op 54 jarige leeftijd is overleden. Ze heeft ons veel nagelaten door haar blijmoedige en humoristische levensinstelling.

Graag wil ik afsluiten met een oude Keltische zegenbede:

Moge jullie gezegend zijn
met de dauw van de hemel,
met het licht van de zon,
met de gloed van de maan,
met de warmte van het vuur,
met de lufte van de wind,
met de groeikracht van de aarde.
Moge het nieuwe jaar
jullie goede dagen schenken.

Mede namens alle zusters van Het Retraitehuis
Goede feestdagen en een hart vol vrede.
Zr. Gré Rood SSPS

Van de Schilderswijk naar Moerwijk

Nadat we vanaf eind januari 1995 samen met de paters SVD in de Haagse Schilderswijk hebben geleefd en gewerkt onder de naam HIRCOS (Haagse Internationale Religieuze Gemeenschap), zijn wij zusters op 28 december 2017 verhuisd naar Moerwijk, Assumburgweg 9A, 2531 RX Den Haag.

Dat mag ik een nieuwe omgeving, een nieuw land noemen. Een omgeving waar wij meer stilte en rust voelen. Dat is net als Abraham, die in het Oude Testament in een nieuw land is gaan wonen. Gods wil is het dat onze missie niet alleen in de Schilderswijk is, maar ook mensen in een andere omgeving laten ervaren, dat God in ons midden is, ook tussen de mensen in Moerwijk. Ook in de parochie "De Vier Evangelisten" in Den Haag mogen wij werken. Wij zijn heel blij dat wij onze missie kunnen uitbreiden. Je ontmoet dan nieuwe mensen, met andere ervaringen.

Ons nieuwe huis werd 3 februari 2018 ingezegend door pater Kees van der Geest SVD. Er waren rond de 50 personen aanwezig, medezusters, onze burens en andere genodigden. Zij genoten van de muziek, de heerlijke maaltijd, die voor ons was verzorgd door Indonesische mensen. De sfeer was uitstekend en we kregen veel positieve reacties.

Het ontroert ons dat wij een mooi huis gevonden hebben en goede mensen om ons heen hebben. Het is hier heel rustig net zoals wij in een klooster wonen.

Wij zijn Onze Lieve Heer dankbaar, dat onze congregatie voor deze mooie woonplek heeft gezorgd. Ook zijn wij blij, omdat wij onze missie kunnen verspreiden in deze mooie en rustige plek in Moerwijk. Wij zijn bezig om de omgeving te verkennen en ook de nieuwe parochie. Zij zijn blij met onze aanwezigheid. Vanuit de nieuwe parochie zijn ze al bezig met het vinden van taalmaatjes voor onze zusters.

Zr. Elvira Telik SSPS

Gedicht

Nieuwe huis Assumburgweg 9A

Dit huis staat niet aan het eind van de wereld,
ook niet aan het begin.
Het staat hier midden tussen de mensen.
Kijk uit het raam en doe jouw ogen open,
dan zie je dat de wereld daar is.
Het water met zijn brede oevers,
voor vogels en mensen met eigen plekken.
Achter het water de spoorbaan,
het leven kijkt je daar aan.

Door Johannes die het verkondigde,
werd Jezus gedoopt in de Jordaan,
na een boodschap voor ons allemaal.
"Daar is Hij, Het Lam Gods.
Hij, die onze schulden op zich neemt."
Het is goed wat Johannes zei:
"Jezus is de Redder", nu ook voor ons.

God de Vader liet het ons weten:
"Hij is Mijn Welbeminde Zoon."
De Heilige Geest toonde zich daar als een duif:
Een Boodschapper van Vrede.

Vanuit dit nieuwe huis willen wij brengen,
Zijn Vrede met een Volmaaktheid,
waar wij slechts van kunnen dromen.
Wij willen om Uw Hulp vragen Heer:
"Moge door de mensen van dit huis
Uw Volmaakte Vrede
in veel mensenharten komen,
in een wereld van water met oevers en
daarachter
een spoorbaan naar de gehele wereld."

Gedicht door Leo Toussaint,
een van de bewoners Moerwijk.

Ontmoetingsdag in Uden

Elk jaar wordt er in het Arnoldusklooster een ontmoetingsdag gehouden waarvoor het personeel, de vrijwilligers en alle zusters van het Arnoldusklooster en het Retraitehuis worden uitgenodigd. Deze werd dit jaar gehouden op woensdag 30 mei.

Wij zijn zoals gewoonlijk begonnen met koffie en gebak, men krijgt dan gelegenheid om met elkaar in contact te komen, dit brengt de sfeer er goed in. Na een tijdje met elkaar van gedachten gewisseld te hebben, sprak zuster Melina een mooi welkomstwoord wat ik hier letterlijk citeer:

“Een zonnige groet aan jullie allemaal! Hartelijk welkom in onze zomerse ontmoetingsdag: personeel, vrijwilligers, zusters. Fijn om elkaar weer te zien hier in onze werkeloze sfeer! Wij zijn allemaal werkloos op dit moment! Gezellig en iedereen happy! Geen haasten, geen moeten, geen discussie over het werk. Gewoon er zijn, ontspannen, meelachend, grapjes, verhaaltjes, nieuwtjes vertellend. Welkom.

Zoals de Prediker in de bijbel zegt: Alles heeft zijn tijd...een tijd om te planten en een tijd om te oogsten, een tijd om te huilen en een tijd om te lachen, een tijd om te rouwen en een tijd om te dansen, een tijd om te zoeken en een tijd om te verliezen, een tijd om te zwijgen en een tijd om te spreken...Ik voeg er aan toe: Nu is het onze tijd: een tijd om bij elkaar te zijn en te genieten, een tijd om relaxt te zijn...wij gaan ervoor...want samen in lief en leed, zijn we sterk, worden we sterk! En ook dat nog: onze band wordt sterk. Geniet van dit moment! Ik wens jullie allemaal een heel fijne middag toe!”

Zr. Francien had de leiding over het programma, wat ze zeer leuk gedaan heeft, ze heeft er de sfeer goed in gehouden. Meerderen hebben wat voorgedragen o.a. iets van Godfried Bomans, Sientje van Mierslo enz., de heer Albers sprak zeer waardierend over de zusters, al met al was het een spontane sfeer.

Voor we met het diner begonnen hebben we een groepsfoto gemaakt. Na deze activiteiten wachtte ons een heerlijke maaltijd, warm en koud buffet, was keurig en smakelijk bereid. Het is een geslaagde middag geweest, we hebben weer goed samen “gebuurd” en de contacten zijn weer verstevigd. Ieder ging tevreden naar huis.

Zr. Monique Berends SSps

Het congres van Andante Frankrijk, 20-24 april

“Belangrijk is dat wij OPENSTAAN voor andere culturen. Ieder mens is geroepen OM EEN ANDER MENS TE HELPEN, zodat ook wij ons in een vreemd land thuis kunnen voelen. DE TAAL van het gekozen veilige land leren IS EEN NOODZAAK”.

Onze workshop werd meteen warm welkomstwoord geopend door Mary McHugh, de Andante-voorzitter, aan de ruim vijftig deelnemers uit twaalf landen.

Bij de inleiding op het thema werd ons de vraag gesteld: “Wat nemen we mee als we moeten vluchten?” Belangrijk voor iedereen zijn het paspoort, de telefoon en een bijbel (1x).

Daarna kregen wij verschillende kleuren papier om er bootjes van te vouwen. Vervolgens moest ons scheepje in een grotere boot worden geplaatst. Die bootjes stonden symbool voor alle kleine boten volgeladen met mensen, mensen uit andere landen op zoek naar een toekomst in Europa. Dat symbool liet ons meeleven met mensen die alles hebben achtergelaten, om in een veilig land te kunnen komen. We eindigden met een gebed voor de vluchtelingen.

De volgende dag kwam Mgr. Paolo Rudelli, speciaal gezant en permanent waarnemer van de Heilige Stoel bij de Raad van Europa. Hij vertelde dat de Raad van Europa (niet te verwarren met de Europese Unie) vier keer per jaar bijeenkomt en bestaat uit 47 landen.

Onderwerp van de vergaderingen is de mensenrechten. Ieder mens heeft recht op een dak boven het hoofd, eten, medische zorg en scholing van kinderen. Hij benadrukte ook de oproep van Paus Franciscus, dat wij als christenen alle vluchtelingen moeten helpen.

Aansluitend presenteerden de bij Andante aangesloten vrouwenorganisaties hun werk, met name hun inzet voor migranten en vluchtelingen. In Zwitserland tonen veel vrouwen uit de S.K.F. hun solidariteit met de vluchtelingen. In Nederland proberen de vrouwen eraan bij te dragen dat migranten- en vluchtelingenvrouwen zich in hun nieuwe land thuis kunnen voelen. Zij leren vrouwen voor zichzelf op te komen en zich te ontwikkelen waardoor ze niet alleen thuis hoeven te zitten.

Belangrijk is dat wij openstaan voor andere culturen. Ieder mens is geroepen om een ander mens te helpen, zodat ook wij ons in een vreemd land thuis kunnen voelen. De taal van het gekozen veilige land leren is een noodzaak. Veel sprekers benadrukten hoe belangrijk het is dat vrouwen zich gelukkig voelen in een nieuwe cultuur en wat daarvoor geschikte wegen zijn.

De dagen waren perfect voorbereid en georganiseerd. Elk lid van het Andantebestuur heeft veel talenten en capaciteiten. Alle vrouwen die aan de studiedagen meededen zijn ook heel actief en weten precies wat ze gaan doen. Dus de sfeer was perfect en warm. Van begin tot eind kon ik goed kennismaken met de andere deelnemers.

Van hen heb ik nieuwe ideeën en nieuwe perspectieven kunnen leren. Alle presentaties waren goed. Iedereen is uniek, en de talenten zijn verschillend verdeeld. En heel bijzonder was het dat wij Pieter Omtzigt konden ontmoeten. Ik ben dankbaar dat ik mee kon gaan en vond het interessant de Raad van Europa van zo dichtbij te zien. Er is een mooie film over hun activiteiten.

Zr. Elvira Telik SSps

Bibliodrama

6-19 juli

“Het belangrijkste punt in dit proces is om jezelf te laten leiden door de Geest van God, door de teksten die verdiepend zijn. We laten ons inspireren door de Geest van God, door het Woord te overwegen”.

Het Jakob Well Indonesië - Oost Timor Spiritualiteitscentrum in samenwerking met het AJSC (Arnold Janssen Spiritualiteitscentrum) in Steyl-Nederland hield een Bibliodrama Workshop in het Syalom, Batu-Malang Retreat House op 6-19 juli 2018.

Dit evenement werd bijgewoond door 30 deelnemers uit verschillende congregaties en servicecentra in Indonesië en Oost Timor. Er waren ook twee SSps-zusters uit Indonesië die in het buitenland werkten. Sr Maria Sanctissima SSps werkt in Bolivia en Sr. Lili SSps werkt in Nederland. De deelnemers kwamen uit verschillende dienstverlenende achtergronden: gezondheidszorg, onderwijs, vorming en sociale pastorale zorg.

Deze workshop is een antwoord op de eisen van professionaliteit in het apostolaat van het goede nieuws, in overeenstemming met de huidige situatie en eisen. Waar de verslaggevers van het Woord van God zich moeten kunnen “up-daten” met de vaardigheden die hun beroep vereist, zodat het Woord van God echt het nieuws van vreugde en de boodschap van redding wordt voor diegenen die het ontvangen.

Professionaliteit waarnaar hier wordt verwezen, gaat niet alleen over het vermogen om de “vaardigheid” als verslaggever van het Woord, maar meer nog dan dat een verslaggever zijn identiteit als een discipel van God moet onderzoeken. Deze belangrijke punten werden overgebracht door Pater Yanuarius Lobo, SVD-directeur van het Jacob Well Spiritualiteitscentrum.

Samen met deze verwachting nodigde Pater Tony Bon Pates SVD-lid van de Steyl-AJSC Nederland, de deelnemers uit om mee te doen aan het Bibliodrama-programma als een spirituele reis met het Woord in de geest en vreugde van de Heilige Geest.

De verschillende methoden en dynamieken die in deze workshop werden gebruikt, brachten de deelnemers ertoe zich te realiseren hoe zij werden geleid om zich meer bewust te worden van de diepte en rijkdom van het Woord van God.

Het belangrijkste punt in dit proces is om jezelf te laten leiden door de Geest van God, door de teksten die verdiepend zijn. We laten ons inspireren door de Geest van God, door het Woord te overwegen.

Pater Tony gaf een ‘alarm’ voor de deelnemers dat een van de grote gevaren voor ons het lezen en verkondigen van het Woord van God, is vanuit onze eigen perspectief en begrip van persoonlijke interpretatie, niet vanuit het perspectief van de boodschap van het Woord van God zelf.

Daarom wordt het proces voor ‘af dalen van hoofd tot hart’ en het gebruik van spirituele intuïtie benadrukt. Omdat God regeert en ieder mens leidt om volgens de leiding van de Geest van God te leven, zodat Zijn missie onze missie wordt.

De Heilige Drievuldigheid roept en zendt Zijn dienaren om vanuit een diep innerlijk leven de moed op te brengen de Schriften uit te leggen, zodat God en Zijn Woord in het leven van veel mensen steeds meer gekend, geliefd en beoefend wordt.

Zr. Lili Purwanti SSps

Moerwijk Activiteiten

De Pinksternoveen.

Tijdens de pinksternoveen hebben wij de kring van onze gemeenschap verbreed, door het meedoen van onze parochianen aan de Pinksternoveen. Volgens het thema van de noveen hebben wij elke dag een symbool gekozen en een overweging over dat thema gegeven. Soms vertelden de deelnemers iets over hun leven volgens het thema. Het was een gelegenheid voor ons om onze parochianen beter te leren kennen.

Tweede Pinksterdag hebben wij de deelnemers die negen dagen aanwezig waren voor de noveen en ook de SVD-ers, uitgenodigd voor een maaltijd met ons in onze gemeenschap.

Zr. Elvira Telik SSpS,
Zr. Martini Nijenhuis SSpS en
Zr. Shyny Joseph SSpS

Team Moerwijk-Wijkactiviteiten

Een keer in de maand doen we mee met wijkactiviteiten waarbij een gezamenlijke maaltijd met de bewoners, ouders en kinderen wordt aangeboden. Tijdens de maaltijd is er gelegenheid voor onderlinge contacten, waarbij wij elkaar leren kennen.

Na de maaltijd zijn er activiteiten die onder verantwoordelijkheid van een van de deelnemende groepen vallen, bij voorbeeld: 'Vier de natuur' dat op 7-8 juli gevierd werd. Een andere voorbeeld is dat op 17 september aandacht aan de vrede wordt gegeven. Het doel is dat de bewoners verantwoordelijkheid gaan voelen voor de vrede en de natuur in deze wijk.

Bezoek van de Bisschop uit Rotterdam.

Op 31 mei hebben wij hoog bezoek ontvangen: Mgr. van den Hende, bisschop van Rotterdam. Wij vinden hem heel bijzonder en zijn geraakt door zijn persoonlijk benaderen, zijn vriendelijkheid en het persoonlijke gesprek met hem.

Het was een goede gelegenheid voor ons om kennis met hem te maken en over onze activiteiten uitleg te geven. Hij was heel blij met ons. Wijzelf ook, wij waren blij met zijn bezoek aan ons nieuwe huis.

Jubilea 2018

Op 6 januari hadden we een dubbel feest: Zr. Lambertilde Verhagen 70 jaar geprofest en Zr. Judith Dumont 50 jaar geprofest.

Bij de feestelijke eucharistieviering was Pastoor de Bonth voorganger. De feestmiddag was heel bijzonder fijn. Maar het fijnst was van alles: ervaren de verbondenheid met elkaar. Dat verwoordde Zr. Judith goed in haar dankwoordje.

We vierden 2 juli het diamanten feest van de Zr. Bernadina Nijs en Zr. Teclane Vogels, en het gouden professiefest van Zr. Christa Monica Oberweis.

Zoals gewoonlijk vierden we eerst samen de Eucharistie, waarbij Wilson Varela, (afkomstig uit Colombia, al 20 jaar in Nederland woont, sinds kort de Nederlandse nationaliteit bezit), als pastoor werkt in Roermond/Noordoost, voor ging. Zr. Teclane heeft langere tijd haar diensten in de parochie bewezen.

Het was een eenvoudige, mooie viering, door de jubilarissen zelf samengesteld. Na de viering was er gelegenheid om te feliciteren en gingen we naar de refter voor het bekende 'feesttuurtje'.

De ceremoniemeester was Zr. Francien, onze specialist op dat gebied. Zij begon met de 'presentielijst'. "Degenen die er niet zijn, willen die a.u.b. de vinger opsteken als hun naam genoemd wordt!" We kennen ondertussen de sfeer van dit samenzijn. Er werden serieuze en ludieke dingen naar voren gebracht, individueel en gezamenlijk. Van biechten tot kippendans, het was een variabel programma.

Aan alles komt een einde, de cadeaus van de verschillende gemeenschappen werden aangeboden en de jubilarissen spraken een woord van dank en ieder ging weer tevreden en opgewekt naar haar "plekkie".

Zr. Monique Berends SSps

AIDS 2018 22ND INTERNATIONAL AIDS CONFERENCE
AMSTERDAM, NETHERLANDS
23-27 JULY 2018
BREAKING BARRIERS • BUILDING BRIDGES

Internationale AIDS- conferentie

Van 23 – 27 juli van dit jaar vond in de RAI in Amsterdam de tweejaarlijkse Internationale AIDSconferentie plaats.

Omdat ik bij Tamtam betrokken ben, kreeg ik de kans om deel te nemen aan deze conferentie. Het gastheerschap van deze grote conferentie is een teken van erkenning voor de rol die Nederland speelt in de internationale strijd tegen AIDS. Er waren ca. 20.000 deelnemers, waar onder tal van wereldwijd bekende hoogwaardigheidsbekleders zoals de koninklijke familie, Bill Clinton en dergelijke. Het thema van dit jaar was “Faith Building Bridges.”

Ik heb twee dagen meegemaakt en heb me bij verschillende workshops aangesloten. Mensen uit de hele wereld, vooral mensen die leven met HIV, kwamen er samen.

The Global Village: Ik ben met HIV patiënten mee naar de Amsterdam RAI gegaan. Iedereen kon zijn eigen weg gaan om alles te ontdekken. Zelf liep ik rond om deel te nemen aan enkele workshops. Er waren filmvertoningen, exposities, kennis-sessies, workshops, optredens en paneldiscussies over HIV en AIDS. De toegang tot the Global Village in de RAI was gratis.

In een hal in de RAI stonden allemaal fleurige stands met informatie, workshops, gadgets en mogelijkheden voor ontmoetingen. Ik kwam een Latijn-Amerikaanse groep tegen, een Filipijnse groep, Indiase en Afrikaanse mensen. Zij vertelden hoe zij HIV-patiënten leren om te gaan met de gevaren van HIV, medicatie, drugs, maar ook over de gevaren van verslaafd raken aan seks onder invloed van drugs. Zo helpen en ondersteunen de leden van deze groepen de AIDS-patiënten.

Op 25 juli organiseerde de HIV-vereniging van Nederland een jaarlijks samenkomst van alle HIV patiënten. Uit solidariteit met deze mensen ben ik meegegaan naar deze samenkomst om elkaar te ontmoeten en samen met hen te vieren. De show begon iets later dan was gepland vanwege de “Positive Flame” die voorbij trok, waarbij verschillende fakkeldragers die een belangrijke bijdrage hebben geleverd voor mensen die leven met HIV, samen de vlam overbrachten van het HIV/AIDS monument naar het DeLaMar theater.

Terwijl wij in de zaal wachtten, konden we live op het scherm achter het podium het verslag van de tocht van de vlam volgen. Vervolgens hebben we anderhalf uur genoten van zang en kregen we de nieuwste informatie over het leven met HIV en de medische vooruitgangen. Tijdens deze HIV/AIDS conferentie heb ik heel veel mensen ontmoet van verschillende continenten.

Mijn indruk van alle workshop is: HIV/AIDS is tot nu toe een gevoelig onderwerp om openlijk over te praten. Mensen zijn bang om zich bij HIV/AIDS patiënten aan te sluiten in gemeenschap. HIV/AIDS patiënten zijn gediscrimineerd. Zij voelen dat zij leven met een stigma. Hoe kunnen we deze mensen bijstaan? Bijna in alle workshops die ik meegemaakt heb kwam dat punt naar boven. Ruimte creëren voor dialoog en samen actie voeren, leven in solidariteit met HIV/AIDS patiënten in de gemeenschap, promotie maken over veilig seks en kansen geven aan deze mensen. Inter-faith dialoog uitvoeren.

Uitdagingen: niet genoeg toelichting over seks; stoppen met beschuldigend taalgebruik; Oorlog metaforen: “Strijd tegen HIV” laten we vechten tegen HIV; en zo voort. Racisme en discriminatie zijn virussen evenals HIV.

De tweejaarlijkse internationale AIDS conferentie is de plek waar ideeën samengebracht worden om nieuwe stappen te zetten. Want hoewel we een heel eind zijn gekomen in de strijd tegen HIV/AIDS, moet er nog veel gebeuren. Er zijn ook veel religieuzen en katholieke priesters die daarbij betrokken zijn. De rol van een spirituele begeleider is mensen leren en motiveren. Zo kunnen wij bruggen bouwen tussen deze gemarginaliseerden en uitgesloten mensen.

Zr. Suchita Burh SSps

Jongeren Kloosterfestival

Van 23 – 26 augustus van dit jaar heb ik deelgenomen aan het “Kloosterfestival” in het oude Abdij Klooster in Diepenveen (gemeente Deventer/Overijssel), nu genoemd “Het Jongerenklooster”.

Het Jongerenklooster is een onafhankelijke stichting, die met geen enkele kerk of klooster verbonden is. Wel is het zo dat we veel goede dingen van het kloosterleven – stilte, gebed, aandacht, ritme – op eigentijdse manier aanbieden tijdens het programma van het Jongerenklooster en dat de kloosters in Nederland hen een warm hart toedragen.

Om het Jongerenklooster heen staat een vast team van heel verschillende mensen. Elk teamlid heeft een eigen rol en een eigen deskundigheid, maar allemaal hebben ze hetzelfde doel voor ogen: zorgen dat je er niet alleen voor staat. De permanente teamleden zijn Catharinus en zijn vrouw Tjakkelen. Zij bewonen de begeleiderswoning van het Jongerenklooster en zijn er dus altijd.

Aan het Kloosterfestival namen ongeveer 120 personen deel, voornamelijk jongeren, maar ook een aantal ouderen en enkele kinderen.

Marten Ijmker, een van de initiatiefnemers van het festival zei hierover: “Dit festival is voor jongeren een ideale manier om rust te vinden en daarnaast is het ook gewoon een feest van ontmoeting en verbinding.

De meesten van de deelnemers sliepen in tentjes in de kloostertuin, anderen in een slaapzaal in een slaapzak. Broeders en zusters van verschillende congregaties en andere gasten sliepen in gastenkamers.

Tijdens het festival leefden de deelnemers in een ritme van gebed, workshops, samenwerken en vieren. We hadden een strakke dagorde. Vier keer per dag werd er een gebedsdienst gehouden. Alle liederen werden mooi gezongen met de hulp van voorzanger Christian Winter. Het evangelie werd gelezen en er werd gebeden. De liturgie was een combinatie van protestants en katholiek geloof.

Er waren elke dag verschillende workshops bijvoorbeeld: “Van kunst tot kitsch”, Trinity, labyrintlopen, bijbel-studie, leven in het nú, pelgrimeren, leven vanuit je innerlijk, hoe neem ik getijden mee naar huis, wonen in het “Jongerenklooster”, natuurmandala’s maken, stilte-ervaringen, kloostersfeer vasthouden in mijn eigen leven.

Alle workshops gaven veel ruimte voor inspiratie, verdieping en discussie over onszelf, over gemeenschap en over spiritualiteit. “Ora et Labora”- Bid en Werk is een monnikenmotto dat ook een deel was van de programma’s.

Je koos je eigen klussen, bijvoorbeeld: het sanitair schoonmaken, de gangen dweilen of stofzuigen, spinnenwebben weghalen, tuinklussen, koken en afwassen of lid zijn van het koor. Met een glimlach op het gezicht werd er samen gewerkt. Dus iedereen was gast en vrijwilliger.

Elke avond was er een heel interessant optreden van bijvoorbeeld "Let Music play", van verschillende bandgroepen en zangers. We hoorden tijdens de workshop Gospelmuziek, popmuziek en gewone muziek en zang. Andere avonden luisterden we naar mooie piano- en orgelconcerten. Het was heel gezellig om rond kampvuurtjes te zitten met een lekker biertje, thee of koffie.

Anderen punten van het festival waren de gezamenlijke maaltijden. Deze vonden plaats aan lange tafels onder een Grote Kap in de kloostertuin. Een ander hoogtepunt was de afsluitende viering waar ook sommige families van de deelnemers bij aanwezig waren.

De broeders en zusters kwamen elke dag bij elkaar met een vertegenwoordiger van de initiatiefnemers om de programma's te evalueren en hun ervaring met elkaar te delen.

De jongeren waren heel blij om andere mensen te kunnen ontmoeten, nieuwe vrienden te maken en rust te vinden na het dagelijkse drukke leven. Zij gingen heel gemakkelijk om met elkaar en gingen samen gesprekken aan. Zij vonden het ook leuk om te praten met monniken, zusters en paters; ze stelden hen vragen over hun leven binnen en buiten het klooster. En de plek zelf riep op tot stilte.

Ze hebben veel geleerd van alle workshops. Iedereen ging ontzettend blij naar huis, geïnspireerd, dankbaar en rijk van ervaringen.

Kortom, het Kloosterfestival is een heel mooie manier om met elkaar feest te vieren als bezinning en ontmoeting, verbinding en elkaar inspirerend zoals het team Jongerenklooster Festival heeft gezegd: "Een kloostergemeenschap vorm je samen, het Kloosterfestival bouwen we ook samen. Je bent gast én vrijwilliger."

Zr. Medylyn Masajo SSps

Open huis en Welkom SVD

Zondag, 16 september waren wij uitgenodigd door onze paters SVD om met hen de Eucharistie te vieren bij de overdracht aan hen van de parochie Joannes de Doper in Hoofddorp.

We kwamen aan op het kerkplein, waar het al een hele drukte was vanwege “Open huis”. De kerk was “tjokken vol”, er waren twee koren welke afwisselend zouden zingen. Voorgangers in de viering waren Mgr. Punt, bisschop van Haarlem – Amsterdam Zuidoost, Pater Avin Kunnekkadan SVD, Provinciaal en Pater Sedfrey Nebres SVD.

Daarnaast waren op het priesterkoor: Pater Bert Woning, Pater Eko Sylvester, beiden SVD en Pastoor Kees van Lent en diaken Rob Mascini. Pater Avin gaf aan het begin van de viering een uitleg over de positie van de SVD in deze parochie. Pater Sedfrey wordt de ‘verantwoordelijke persoon’ voor de parochie. De huidige pastoor blijft nog meewerken, maar woont niet meer in de pastorie.

Mgr. Punt, die de homilie hield, wees er op dat we niet alleen de tekorten in de Kerk moeten zien maar we kunnen ook de positieve kanten zien zoals hier vandaag in deze kerk en het aantal vrijwilligers (300) hier in deze parochie en zes zangkoren! Men kon merken dat het een actieve, multiculturele parochie is, jong en oud, aan de activiteiten die deze dag werden gehouden en aan wat er rondom de kerk te zien is zoals een mooie verzorgde ‘Bijbelse tuin’ met veel beelden, nog een kapel, er wordt rozenkrans gebeden met de parochianen, aanbidding gehouden. Er is aandacht voor jongeren, enz.

Na de viering konden we rondkijken, er was een “Paus Franciscus” in de tuin, waar men een “selfie” met de Paus kon maken, waar gretig gebruik van werd gemaakt, het was net echt, dus een Rome-reis gespaard! Ook werd er een bijbelquiz gehouden. De zusters Melina en Eustokhia brachten als winnaars twee dikke bijbels mee, waar

we echt trots op zijn! Voor de liefhebbers werden er broodjes met koffie/thee uitgedeeld. Anderen hebben het huis bekeken waar de paters SVD nu wonen.

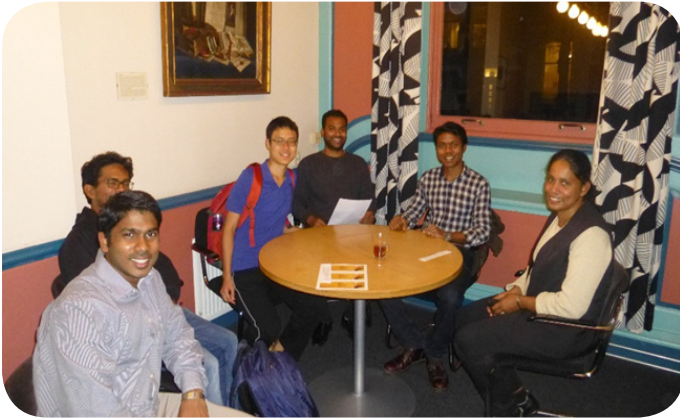
Wij hebben ervaren dat het een actieve parochie is waar de paters SVD kunnen functioneren, multicultureel en met goede samenwerking.

Nadat de grootste drukte voorbij was, zijn wij ook huiswaarts gereden.

Zr. Monique Berends SSPS

Wat doe je in het Studenten Pastoraat?

“Mijn studentenleven op de Radboud Universiteit, Nijmegen hielp me om een beter begrip te krijgen van de situaties van de studenten”.

Na mijn opleiding voor Master Theologie op de Radboud Universiteit Nijmegen en mijn verlof in India, was ik aan het zoeken naar een relevant en zinvol apostolaat in Den Haag. Ten eerste ben ik terechtgekomen in de Vier Evangelisten parochie. Ik zit nu hier in de werkgroep voor doopvoorbereiding en ziekenbezoek.

De werkgroep doopvoorbereiding is werkzaam in alle vier parochies van de Vier Evangelisten. Het is een gelegenheid voor me om kennis te maken met de lokale gemeenschap en de families van verschillende achtergronden. Ten tweede doe ik mijn werkervaring als geestelijk verzorger in een verpleeghuis in Vrederust-West. Tenslotte ben ik benaderd door Pater Avin Kunnekkadan SVD om een oriëntatie programma mee te maken in het studentenpastoraat in Delft en in Den Haag.

Ik vond het interessant en voelde dat dit bij me past en iets waar ik mezelf kan ontwikkelen. In september 2018 begon ik mijn werk in het studentenpastoraat in Het UNESCO-IHE, Institute for Water Education, in Delft en in Het International Institute of Social Studies (ISS) in Den Haag.

In Delft werk ik samen met Pater Avin SVD en Taco Smit, een Lutherse pastor en in Den Haag met Pater Avin SVD en Willem Jansen van PKN kerk. Mijn studentenleven op de Radboud Universiteit, Nijmegen hielp me om een beter begrip te krijgen van de situaties van de studenten. Ook om enig idee te krijgen van het onderwijssysteem in Nederland.

Wat doe je in het studenten pastoraat? Die vraag hoor ik vaak van studenten en belangstellenden. Wij proberen een luisterend oor te bieden aan hen die hun problemen willen delen, helpen in het spirituele en emotionele welzijn van studenten door programma's te organiseren zoals een klooster weekend, meditaties, Eucharistische en Oecumenische vieringen en in één-op-één ontmoetingen met studenten.

Eens in de twee weken op maandag heb ik bijbelstudie voor studenten in Delft. Het is inspirerend en interessant hoe de studenten de bijbel interpreteren en verbinding maken met hun leven. Het helpt me mijn theologische kennis in praktijk te brengen en te leren hoe ik een groepsgesprek kan voeren. Ik organiseer ook meditaties voor studenten. Verder organiseren wij uitstapjes, feesten van verschillende religies, retraites enz. Mijn activiteiten richten zich dus op contacten leggen met jongeren, met ouderen en met de parochie gemeenschap.

Zr. Shyny Joseph SSps

Communicatie is een nieuw apostolaat Van onze congregatie

Rome 1-21 oktober 2018

Het 1ste “SSpS International Seminar for the Communications Coordinators” werd op 1 oktober 2018 in het generalaat van de SSpS in Rome geopend. Negenendertig deelnemers uit verschillende provincies en regio's werden verwelkomd door de gemeenschap van het generalaat.

De Openings-Eucharistie werd gevierd door Pater Arlindo Diaz SVD, Pater Darwin Antony was de concelebrant. Het thema van de drie weken durende cursus was: Communication at the Service of Communion, (Communicatie in dienst van de gemeenschap). “Je licht moet schijnen voor de mensen”. Deze gedachte werd tijdens de

Eucharistieviering benadrukt door een korte video-introductie, homilie, hymnen en gebeden.

Na de H. Mis gingen de deelnemers, samen met het CLT (Congregationeel Leidsters Team) in processie naar de seminarzaal met het symbool en vijf lampen die de vijf continenten vertegenwoordigden. Zr. Maria Theresia Hörnemann, de congregationele leidster, verwelkomde vervolgens de deelnemers. Vier CLT-leden waren ook aanwezig: de zusters Mikaelin Bupu, Mary John Kudiyiruppil en Eleonora Cichon.

Zr. Marides Santos, communicatie coördinator van de congregatie, samen met het team, Zr. Ana Elidia Caffer Neves en Zr. Gini George bereidden zich voor op dit seminar met de steun van het CLT. Zr. Monika Guzmická, de leidster van de gemeenschap van het generalaat, en andere zusters van die gemeenschap waren aanwezig.

De volgende dagen hadden we volle programma's. In de ochtend begonnen we altijd met bijbel delen en kort gebed. Daarna waren er interessante sessies door verschillende sprekers, waren er discussies, hadden onderlinge communicaties plaats, vierden we de Eucharistie en 's avonds was er uitwisseling tussen verschillende provincies en regio's. In het weekend was er tijd voor recollectie, tijd ook om even uit te rusten en om terug te kijken naar wat we besproken hadden, wat we hoorden over nieuwe inzichten, over uitdagingen en over nieuwe kansen die zich voordeden.

Ook kregen we enkele dagen om uit te gaan. We bezochten Assisi, gingen naar Vaticaanstad, inclusief "Radio Vaticana" en het gebouw van de UISG (International Union Superiors General). We waren aanwezig bij de heiligverklaring van bisschop Oscar Romero en paus Paulus VI en anderen. Een bezoek aan deze plaatsen en deelnemen aan deze gebeurtenissen nodigen ons uit om na te denken over de schoonheid en over de genade van God.

Op de 20^e dag hebben we gesproken over onze toekomstplannen. Zr. Marides leidde onze gesprekken. De plannen voor de provincies werden besproken en die nog in werking gesteld moesten worden, werden op een aanbevelingslijst geplaatst. We hebben ook gesproken over de onderwerpen voor de World SSPS-nieuwsbrief en blogs. De hele ochtend hebben we aan onze visie voor 2020 besteed.

We hebben ons de afgelopen dagen onze nieuwe visie eigen gemaakt. We ontmoetten elkaar in onze basisgroepen om de zegeningen en onze nieuwe inzichten van deze cursus te delen, waarna we elkaar in een grotere groep ontmoetten om te besluiten met gebed.

Het slotritueel werd op betekenisvolle wijze uitgevoerd met symbolen, gebeden en liederen. 'Creator Spirit' werd in zeven talen gezongen! Het gebed eindigde met de opdracht aan iedereen met verlichte kaarsen en een klein aandenken door Zr. Maria Theresia en Team.

Na deze plechtige en sfeervolle slotviering volgde een daverende afscheidsavond. De multiculturaliteit van onze congregatie werd in zijn glansrijke volheid gevierd.

Op 21 oktober was officieel de laatste dag van dit "SSpS International Seminar for the Communication Coordinators" in Rome. Het slot van de cursus vond op Missiezondag plaats in het generalaat van de SVD.

Getuigen zijn van het missionaire aspect in een interculturele context was de kern van deze dag. Behalve SVD en SSPS waren er ook leken-collaborateurs uit verschillende landen aanwezig. Een geïntegreerde en gecontextualiseerde Eucharistieviering met rituelen van verschillende culturen maakte er een waarachtig feest van.

Een korte audiovisuele presentatie over Arnold's familie gaf een glimp van onze zendingsactiviteiten op verschillende continenten. We hoorden ook de verhalen over twee geweldige zendelingen van onze tijd om te delen: Pater Marian Zeleak SVD, een missionaris voor India die al is uitgeroepen tot de dienaar van God en op weg is naar de zaligverklaring en Zr. Veronika Racková SSPS, die in Zuid-Soedan werd vermoord.

De rijkdom van de cultuur is de verrukking van de maaltijd! De lunch kwam uit een multikeuken met verschillende smaken van de wereld. De dag eindigde in een ontspannen en prettige sfeer, waarin culturele evenementen uit verschillende landen werden getoond. Wij van onze kant zongen de hymne "draag je kaars..." gekleed in etnische kledij van de landen die we vertegenwoordigden.

De volgende dag keerden de deelnemers aan het seminar één voor één terug naar hun respectievelijke provincies en regio's. Het was een gelukkige, verrijkende, leerzame en wederzijds bevestigende ontmoeting in het werk van ons nieuw apostolaat op het gebied van communicatie.

Zr. Lili Purwanti SSPS

Kleurrijk Religieus Leven

Op 16 november organiseerde de KNR weer de jaarlijkse bijeenkomst van Kleurrijk Religieus Leven (KRL) in Holendrecht - Amsterdam Zuidoost. Het thema van dit jaar is: “Jongeren, hun geloof en hun roeping”.

Na het openingsgebed volgde de eerste sessie. Mgr. dr. E. J. de Jong, hulpbisschop van het bisdom Roermond was onze eerste spreker. Namens de Nederlandse Bisschoppenconferentie ging hij in oktober van dit jaar naar de Gewone Algemene Bisschoppensynode over “Jongeren, hun geloof en hun roeping” in Rome.

Bij deze bijeenkomst van KRL keek hij terug op de synode over jongeren, het geloof en de onderscheiding van de roeping. Het was een dynamische synode, waarin heel intens door de bisschoppen is geïnventariseerd, nagedacht, gebeden en onderscheidden over de overdracht van het evangelie aan de huidige generatie jongeren, zowel aan de kerkelijken, als aan de niet meer kerkelijken en aan de onkerkelijken. Hij werd ook blij en enthousiast door het goede nieuws en de positieve energie van de jongere generatie.

De synode vaders hebben het beeld van de Emmaüsgangers voorgesteld (Lucas 24, 13-35). Hoe Jezus omging met de mensen die van Jeruzalem op weg waren naar Emmaüs. Ze waren teleurgesteld over Jezus. Ze wilden weg van de plaats waar Hij vermoord was. Maar dan verschijnt Hij, eerst verborgen, en begint te vragen waar ze mee bezig zijn. Dan praat Hij zo over de Heilige Schrift en over Jezus, dat hun harten er warm van worden en uiteindelijk toont Hij zich bij de maaltijd.

Blijf dus in de spanning staan van enerzijds door jongeren heel nabij te zijn en naar hen te luisteren en anderzijds ze uit te dagen naar Jezus te kijken en een persoonlijke relatie met Hem aan te gaan. Breng ze naar Hem in de Eucharistie.

Verder zou Mgr. de Jong zeer de nadruk willen leggen op het proces van onderscheiding. Samen zoeken naar waar jongeren nu echt gelukkig van worden. Niet alleen op de belangrijke kruispunten van hun leven, maar in het leven van elke dag. Laat ze merken, door naar hun eigen ervaringen te kijken, waar ze diep gelukkig van worden en waar het plezier na een korte tijd verdampt of zelfs tot een kater leidt. Jongeren kunnen een cursus volgen, of beter een retraite, waar ze allereerst in hun eigen hart merken dat dat een heel mooie methode is om dichterbij Jezus toe te groeien. De methode van onderscheiding is ook gemeenschappelijk toe te passen.

Zr. Mary Amata, Dominicanes van Nashville vertelde als tweede spreker over het werken in het studentenpastoraat in Maastricht en de derde spreker was Pater Andy Jebarus, Salesiaan van Don Bosco. Hij vertelde over het jongerenwerk van Salesianen in Nederland.

Na de lunchpauze hadden we een workshop-ronde. Er waren drie aansprekende thema's:

“Jongeren en sociale inzet”, door de Dorothy Gemeenschap, een groep jongeren die zich laat inspireren door de Catholic Workerbeweging. Deze beweging bestaat uit zelfstandige gemeenschappen van radicale gelovigen die hulp bieden aan mensen aan de rand van de samenleving en dit combineren met directe actie voor gerechtigheid in de wereld. Ze zijn bezig een oecumenische woongemeenschap te realiseren die een plek van gebed, ecologisch leven en gastvrijheid voor vluchtelingen zonder verblijfspapieren, zal worden.

“Jongeren en spiritualiteit” door de jongeren groep All Saints Church is een Ghanees-Nigeriaanse migrantenparochie. De jongerengroep van de parochie komt eens per maand samen voor uitwisseling, geloofsgesprek en catechese. Als jonge katholieken met een allochtone achtergrond hebben zij een frisse kijk op hun zending in de Nederlandse kerk en samenleving.

“Jongeren en roeping” door Danny Hakvoort - 24 jaar oud. Hij volgde een theologische studie aan hogeschool Fontys. Hij nam in september 2017 in Rome deel aan het Jongerencongres over jongeren, geloof en roeping. Hij sprak er met bisschoppen, kardinalen en professoren uit de hele wereld en ontmoette andere jongeren die net als hij waren uitgenodigd door het Vaticaan. In maart 2018 nam hij deel aan de presynode die het werkdocument voorbereidde voor de bisschoppen die deelnamen aan de Bisschoppensynode van oktober 2018.

Tenslotte hadden we samen de Eucharistieviering en daarna nog lekkere hapjes, gemaakt door Afrikaanse jongeren van het Jeanette Noëlhuis te Amsterdam. Het is echt een inspirerende en verrijkende dag geweest.

Zr. Lili Purwanti SSps

“ONGOING FORMATION”

Voortdurende vorming

In onze tijd waar zoveel nadruk wordt gelegd op menselijke inspanning en prestaties, is het belangrijk dat we onszelf herinneren aan onze vorming. Wat de aspecten betreft, gaat de voortdurende vorming vooral om de persoon meer in zichzelf te helpen, meer in het leven te geloven, meer in de gemeenschap en de kerk te geloven en meer in Christus te geloven. Dit vereist een bekering tot een nieuwe leerhouding in het religieuze leven.

Daarom vindt onze provincie het belangrijk ons voortdurende vorming te geven. Dit jaar hebben we drie bijeenkomsten gehad en hebben daarover een evaluatie gehouden.

De eerste activiteit die we hielden in verband met de voortgaande vorming was van 16 - 18 maart in Uden onder leiding van Zr. Gracy SSpS. Ze begeleidde ons om de toekomst van onze provincie te zien en nodigde ons uit om onze hoop op de provincie over te brengen.

De tweede bijeenkomst was een gezamenlijk programma samen met onze broeders SVD in Steyl van 4 - 6 april 2018. Pater Gregory Pinto SVD begeleidde ons op intercultureel en interpersoonlijk gebied.

De derde activiteit was op 24 september 2018, toen we in Tilburg een evaluatie hebben gehouden. Deze bijeenkomst nodigde ons uit om te zien, te reflecteren en te herbevestigen waarmee we ons de afgelopen twee activiteiten hebben bezig gehouden.

De vierde activiteit vond plaats op 9 - 11 november 2018 in Steyl. Ons thema dit keer was: “Hoe kunnen we gelukkig zijn als een religieus van vandaag.” Gedurende die dagen werden we geleid door Zr. Gracy SSpS om na te denken over onze eigen essentiële spiritualiteit als religieus en dieper in onszelf te kijken wat voor soort begeerte hebben we. Door het diepste verlangen van onze droom te vinden, zijn we hopelijk in staat om gelukkig te zijn als religieus.

Zr. Lili Purwanti SSpS

Is Europa een Missiecontinent?

Bij gelegenheid van het 25ste jubileum organiseerde NIM (Nijmegen Instituut voor Missie) op 12 oktober 2018 een symposium in Nijmegen.

De deelnemers waren priesters, religieuzen, missionarissen en mensen die betrokken zijn bij de kerk. Het was een inspirerende en leerzame middag. Na de ontvangst met koffie en thee werden we welkom geheten door prof. dr. Frans Wijsen. In zijn introductie benadrukte hij verschillende punten. Door migranten groeit de katholieke kerk. In 1980 zei één van de Nederlandse bisschoppen dat Nederland een missieland was geweest. Elke parochie moest toen een missie parochie zijn en werk verrichten als missionaris. Frans Wijsen stelde de volgende vragen: Wat is de rol van de buitenlandse priesters? Wat is de uitdagende opdracht van de Europese kerk?

De eerste spreker was prof. dr. Bryan Lobo SJ. Hij sprak over “Geloof dat kan ‘Ademhalen’: een nieuwe missionaire impuls voor Europa”. In zijn toespraak kwamen er een paar belangrijke punten en vragen naar voren, die de katholieke kerk verhinderen om meer effectief te zijn. In onze tijd heeft de katholieke kerk hier in het westen niet zo veel invloed meer op de mensen. De term ‘Drieëne God’ is heel moeilijk te vatten vooral voor de catechese. Mensen zeggen: “God bestaat, maar ik heb niks te maken met God”. Katholiek geloof helpt niet zo veel met de dagelijkse problemen van de mens. Streng en foute leer van de katholieke kerk waren en zijn net als virus in de gedachten van de mensen. Daarom zei hij: “Het denkpatroon van de mensen moeten gedoopt worden”. Verandering van de manier van denken.

De tweede spreker was prof. dr. Paul Steffen. Hij gaf een lezing over ‘Het pastoraat Missie van de kerken in Europa’. De grondslag van het katholieke geloof is : passie, dood en opstanding van Christus. Het is belangrijk om na te denken over de invloed van secularisatie en individualisme. Katholieke geloof is niet meer een bindingskracht van gemeenschap. Vroeger was er een voorbeeld van een christelijke gemeenschap, maar nu is dat niet meer. Er is alleen één missie van de kerk en wij zijn de deelgenoten van deze missie. Er is een dringende nood van re- evangelisatie van de kerk.

Paul Steffen citeerde paus Franciscus: “De leden van de kerkgemeenschap moeten ‘evangelisten’ zijn”. Er moet communio zijn tussen kerk en gemeenschap. Afbreken over de diversiteit tussen missie en gemeenschap, geloof en leven, doen en denken. De kerk is in beweging en God maakt het mogelijk. De kerk leeft. Dat het zo zijn moge.

Na een korte pauze was er gelegenheid om vragen te stellen. De belangrijke punten die naar voren kwamen, waren: Hoe kunnen we effectief zijn in onze pastoraal werk? Waarom komen jongeren niet naar de kerk? Verschillende mensen hebben hun ervaring gedeeld. De rode draad van de discussie was: het is essentieel naar de mensen te gaan en naar hun te luisteren. Luisteren betekent ook meeleven met het innerlijk leven van een persoon. Tegelijkertijd is het belangrijk om mensen het juiste christelijk geloof te leren.

SSpS in Australië

Australië is een vrij, ontwikkeld, multicultureel en grotendeels christelijk land. De meerderheid van de bevolking heeft een blanke huidskleur. De inheemse bevolking is de eerste nederzetting en woont nog steeds in verschillende gebieden rond Australië. Er zijn veel liefdadigheids-organisaties om de kwetsbare mensen, naast de overheidsfinanciering, in het land te ondersteunen.

Tijdens de Tweede Wereldoorlog, in 1944, vluchtten de zusters vanuit Papoea-Nieuw-Guinea (PNG) naar Australië en kwamen per boot aan in Brisbane-Queensland, waar nu ons provinciaal is. Omdat hun hart nog steeds in PNG lag, wilden zij – toen de oorlog voorbij was – teruggaan, maar de aartsbisschop van Brisbane vroeg hen of ze missiewerk op zich wilden nemen in Brisbane.

De eerste tijd waren er weinig zusters en zonder enig bezit. Ze werkten hard op de boerderij om zichzelf te kunnen onderhouden. Later werden door het

generale bestuur een aantal zusters uit Duitsland, Nederland, Oostenrijk en de VS toegewezen aan Australië om een nieuwe provincie te openen. Daardoor breidde de missie zich uit in gezondheidszorg, ouderenzorg, onderwijs en pastoraal werk. Er kwamen een aantal lokale meisjes die geïnteresseerd waren in ons religieuze leven, die zich sindsdien aangesloten hebben bij onze congregatie. Hun aantal wordt echter steeds kleiner. Het lijkt erop dat ook in Australië het religieuze leven niet meer de plaats is waar jonge mensen naar op zoek zijn. Het is nog niet zo lang geleden dat de provincie begon met het aannemen van jonge vrouwen uit Pacific Island, zoals Fiji en Vanuatu, die hun belangstelling uitten om lid te worden van onze congregatie.

De provincie werd ook gesteund door de zusters uit buurlanden/provincies in de omgeving, zoals Indonesië, India, PNG. Het aantal zusters wordt echter steeds kleiner en op dit moment werken de zusters meer op pastoraal gebied en niet meer in de instellingen zoals vroeger.

Ik ben een van de overzeese missionaris uit Indonesië en werk sinds 2003 in Australië. Terwijl ik Engels aan het leren was na mijn aankomst, werd ik betrokken bij verschillende vrijwilligersactiviteiten, zoals het helpen en ondersteunen van mensen met een verstandelijke beperking in het Mary MacKillop-centrum. Ik moest overal in hun omgeving aanwezig zijn waar ze ook waren en naar hun verhalen luisteren.

Australië verwelkomt momenteel vluchtelingen uit door oorlog verscheurde landen zoals Soedan. Ik maakte deel uit van de Josephite Community Aid die als gemeenschap werkte om de vluchtelingen te ondersteunen door hen te bezoeken en hen steun te geven om zich in een nieuw land te vestigen. Ik heb vrijwilligerswerk gedaan voor mensen die dakloos en drugsverslaafd zijn in de Cana-gemeenschap, die gerund wordt door een liefdadigheidsorganisatie. Ik vond het echt een verrijkende ervaring en heb mezelf getraind om meer geduld en compassie te hebben met mensen die kwetsbaar zijn.

Op dit moment werk ik in het Janssen Spiritualiteitscentrum om de relatie te bevorderen voor interreligieuze dialoog en met verschillende culturen. De SSpS en de SVD (the Divine Word Missionaries) werken samen voor onze gemeenschappelijke missie en spiritualiteit. We bieden onze gastvrijheid aan door onze handen en harten te openen om de verschillen in de samenleving te verwelkomen. Ik werk ook als pastoraal werkster in de parochie in de buurt van Boronia-Melbourne om ons charisma en onze spiritualiteit uit te dragen. De gemiddelde leeftijd in de parochie groeit en deze situatie komt in veel parochies voor. Ik ga naar de vriendschapsgroep, waar de leden ouder zijn, mensen bezoeken en neem de Communie mee voor zieken en eenzamen.

Ik heb geleerd dat het bij missie niet alleen om het werk gaat, maar meer om de manier waarop we het werk doen. Het is de manier om de cirkel van liefde en mededogen te verruimen zodat voor zoveel mogelijk mensen, waar we ook zijn en wat we ook doen, waar mag worden: dat de Heilige Drieëne God mag leven in onze harten en in de harten van alle mensen.

Zr. Elisabeth Hariyanti SSpS
Vertaald door Zr. Lili Purwanti SSpS

“Coming together for Common Home”

Bij elkaar komen voor ons gemeenschappelijk huis

SSpS - Shu Guang High School viert “De dag van de aarde 2018” samen met een gezonde omgeving en komt bijeen voor ons gemeenschappelijk huis.

We bouwen bruggen van vriendschap met de aarde door groene medicinale planten. Afdeling Gezondheids- en Lichamelijke Opvoeding stimuleert een gezonde verplaatsing van het milieu naar de studenten door een gezonde tuinwedstrijd te organiseren.

Elke klas ontwerpt een creatieve, gezonde tuin door gebruik te maken van recyclingapparatuur en innoveert aanmoedigende woorden met betrekking tot de gezonde omgeving zoals “Laat het schoolplein zonnenschijn zijn en laat het heilige groen prachtig worden”.

Gezond tuinieren is zowel een overtuiging als een proces dat werkt om de verbinding tussen de schoolgemeenschap en de tuin die we delen te versterken. Laten we doorgaan met het maken van onze aarde tot een mooi gezond groen huis om de klimaatverandering aan te pakken. Dit is slechts een aspect van het redden van de aarde. We maken ons allemaal veel zorgen om de plaatsen waar we wonen en er is niets méér inspirerend dan in staat te zijn om onmiddellijke veranderingen te zien en er zelfs deel van te zijn.

God, wij danken voor U Geest, die in ons en om ons heen beweegt, onze zusters en broeders verenigt, de machtigen en de kwetsbaren, de rijken en de armen, in dienst van uw naam, God onze Schepper en Verlosser. Amen. Samen met de Heilige Geest groeien we naar een betere zorg voor ons gemeenschappelijk huis. (Marisa, GCCM)

Zr. Valentine Oei SSpS, Taiwan
Vertaald door Zr. Lili Purwanti SSpS

Groeten uit São Paulo

Een hartelijke groet vanuit São Paulo, waar het intussen lente begint te worden. Dit jaar hadden we enkele koude perioden, dat wil zeggen temperaturen rond de 10 graden. Dat is voor Europese begrippen niet zo koud, maar omdat er geen verwarmingen zijn, kan het in onze streken best onaangenaam weer zijn. Vandaag wil ik jullie iets vertellen over mijn bewogen leven.

Al veel jaren werk ik voor thema's als: conflicten, geweld, vergeving en gerechtigheid. Verleden jaar heeft het Braziliaans parlement "De Dag van Vergeving" ingesteld, die op 30 augustus gehouden zou worden.

Dit jaar werd ik door het Openbaar Ministerie van de Staat Rio gevraagd om op die datum een conferentie te geven over dat onderwerp. Ofschoon dat voor mij dagelijks werk is, heb ik me toch goed voor moeten bereiden om het thema "Vergeving" aantrekkelijk te maken voor de deelnemers aan deze conferentie. Normalerweise gaat het bij het Openbaar Ministerie over een beschuldiging, een aanklacht. Nu was het dus voor mij een uitdaging om de deelnemende dames en heren 'vergeving' als een nieuwe weg voor de toekomst voor te slaan.

Het was geen religieuze lezing, maar omdat liefde en gerechtigheid uitdrukkingen zijn van de christelijke godsdienst en niet wet en wraak, was het toch een spirituele aangelegenheid. Het publiek, zo'n honderd personen, luisterde aandachtig en tot slot kon ik veel vragen beantwoorden. Daarom was ik heel blij dat ik de uitdaging om deze conferentie te houden, aangenomen had.

Enkele dagen later had ik de eer om in contact te komen met Arun Ganhdi, de kleinzoon van Mahatma Ganhdi door deel te nemen aan een 'tafelgesprek'. Natuurlijk had ik een tweederangs rol en kreeg ik maar weinig tijd ter beschikking. Des te meer verwonderde het me dat nog veel mensen met mij wilden praten.

De Duitse Joodse filosoof, Hannah Arendt, heeft het zo treffend gezegd: "Als wij niet vergeven, zijn we voor eeuwig veroordeeld de consequenties van een handeling uit het verleden in het nu verder te dragen. We zullen ons leven tot die enige daad reduceren." Deze gedachte is een treffende leidraad voor de noodzaak van vergeving in alle omstandigheden van het leven en geldt voor alle tijden.

Dit soort conferenties is niet zonder meer buitengewoon, maar toch ook niet alledaags. Ik ben dankbaar dat ik in een centrum voor Mensenrechten en Vorming kan werken met een begeesterd team.

In Brazilië breidt de cultuur van geweld zich uit en groeit het aantal dodelijke slachtoffers van jaar tot jaar. In 2016 waren er ongeveer 620.000 slachtoffers van geweld, waaronder een hoog percentage polities. De dodelijke slachtoffers van de Afro-Brazilianen ligt tussen de 40.000 en 100.000 en bij de blanke bevolking rond de 16.000.

Er zijn te veel legale en illegale wapens in omloop bij de gewone bevolking. De spiraal van geweld en angst stijgt nog steeds.

De mensen zijn te weinig gemotiveerd om samen iets te organiseren om deze spiraal te doorbreken, wat op dit ogenblik toch zo nodig is. Het eens zo actieve land wordt steeds trager en rekent op bescherming van de autoritaire politieke overheid, die zich druk maakt over het privébezit van de rijken.

Des te belangrijker is ons werk, ook als we maar kleine miertjes zijn die onopvallend werken, ijverig, zonder spektakel wegen zoeken, zodat het bedreigde leven toch leven mag. Een hartelijke groet voor iedereen.

Zr. Petronella Boonen SSps

Wie is Nelly/Petronella, Maria Boonen?

Nelly werd geboren in 1962. Ze heeft Nederlandse ouders, die vanuit Stramproy / Weert in 1960 emigreerden naar Luxemburg.

Begin 1986 trad zij in bij de SSps in Brazilië, nadat ze daar een half jaar als “Missionar auf Zeit” had geleefd. Oorspronkelijk had ze voor pedagoge gestudeerd.

In Brazilië studeerde ze na het noviciaat voor Sociale Wetenschappen en werkte in verschillende projecten totdat ze in het Centrum voor Mensenrechten begon met de opleiding. Ze werkt al meer dan 20 jaar voor thema's als: conflicten, geweld, vergeving, herstelrecht.

Begin 2011 promoveerde ze aan de faculteit voor Onderwijs Wetenschappen in São Paulo met als thema: “Herstelrecht een uitdaging voor onderwijs en opleiding”. Ze behandelt conflicten en criminele voorvallen, geeft cursussen, workshops en werkt hoofdzakelijk met groepen op sociaal pedagogisch gebied, op gebied van gevangenis, rechtvaardigheid en pastoraal terrein ook aan religieuzen.

Adres: Petronella Maria Boonen SSps
São Paulo
pmboonen@gmail.com
skype nellyboonen

Missie in beweging aan de grenzen van Europa

SSpS in Europa: verdere informatie over de nieuwe ontwikkelingen.

Hier is een gedeelte/uittreksel van de brief en verslag september 2018 van de Euro-raad zusters Zrs. Anna-Maria Kofler, Jose Maria Rebelo en Krystyna Zsweda.

Met veel dankbaarheid hebben we onze aanwezigheid in Athene (Griekenland) met de vluchtelingen geëvalueerd, in samenwerking met de 'Jesuit Refugee Service'. We zijn de zusters dankbaar die, in mei 2017 met zoveel toewijding en enthousiasme aan de missie in Griekenland begonnen en er om verschillende redenen niet meer zijn; we zijn dankbaar voor de zusters die er nu zijn en er alles aan doen om de vluchtelingen met veel liefde en compassie te dienen; we zijn dankbaar voor de vier zusters die zichzelf beschikbaar hebben gesteld, om in de nabije toekomst lid te worden van de gemeenschap in beweging; en tot slot, we zijn jullie, lieve zusters, heel dankbaar voor jullie voortdurende steun in gebed voor deze SSpS-gemeenschap in beweging.

We zijn ons ervan bewust dat veel gemeenschappen in Europa elke week bidden voor onze Griekse gemeenschap en voor de immigranten en vluchtelingen aan de grenzen van Europa. Mogen wij u vragen om uw voortdurende steun in gebed voor onze Griekse gemeenschap, zodat we ons allemaal verbonden voelen met het dienen van de meest kwetsbaren onder de vluchtelingen. We delen ook met u dat enkele maanden geleden onze SSpS AP-zusters over de hele wereld hun dagelijks gebed hebben beloofd voor deze intentie, die ook hen erg dierbaar is.

In verband hiermee zijn we blij om jullie te vertellen dat we hebben besloten om een tweede gemeenschap in beweging te beginnen op het Griekse eiland Lesbos. Lesbos is het Griekse eiland dat het dichtst bij Turkije ligt, waardoor de meeste vluchtelingen in Turkije Europa binnenkomen. Later, zodra we de definitieve goedkeuring van het CLT hebben, zullen we U verder hierover informeren.

MBB - Mission Beyond Borders (Missie Voorbij Grenzen):

Zoals we met u hebben gedeeld na onze bijeenkomst in Stockerau in februari, waren we bezig met de goedkeuring voor het project "Mission Beyond Borders".

Alle provincies / regio's en de gemeenschap van het generaalat hebben besloten dit project te ondersteunen. We hebben hen allemaal gevraagd om de naam te geven van een zuster die de contactpersoon zal zijn. Sommige contactpersonen zijn al benoemd, sommigen zullen later worden voorgesteld. De reeds benoemde personen zijn:

- Zr. Jolanta Gołkowska-Polen
- Zr. Bettina Rupp & Magdalena Beier-Duitsland
- Zr. Svitlana Matsyuk-Oekraïne
- Zr. Clara Silalahi & Zr. Vidhya Bilwal-Spanje/Portugal

Beste zusters, mogen we samen één blijven in dezelfde **Droom** en **Visie** en ernaar streven wegen te vinden om antwoord te geven op de tekenen van de tijd in Europa als SSpS.

Verslag vertaald door Zr. Judith Dumont, SSpS

Zuster Brunilla Elisabeth Catharina Maessen

Zuster Brunilla werd geboren op 23 december 1925. Zij groeide op in een groot gezin: drie jongens en vijf meisjes. Zij was de jongste. Ze hadden een bakkerij en een kleine boerderij. Hard werken en zorgen voor elkaar en voor medemenssen heeft ze als vanzelfsprekend van haar ouders meegekregen.

Vanaf haar kinderjaren had ze een levendige belangstelling voor kerk en missie. En ze had het verlangen missionaris te worden. Na veel nadenken en bidden ging ze ter informatie naar Baexem en daar is ze 14 april 1954 ingetreden. Op 2 juli 1957 legde ze in Maria-bosch de Eerste geloften af. Na haar religieuze vorming volgde ze de opleiding tot Bejaardenverzorgster en heeft vijf jaar met veel plezier en deskundigheid gewerkt in Well in de Bejaardenzorg. Ze volgde de cursus "Creatieve Handvaardigheid A+B".

Op 2 januari 1963 legde ze in Baexem de eeuwige geloften af. In 1969 kreeg Zr. Brunilla missiebenoeming voor Brazilië, waar ze in Belo Horizonte in een speciaal bejaardenoord voor arme mensen de verantwoording kreeg. Haar creatieve talenten kon ze goed combineren met de zorg voor de ouderen. Tevens kon ze aan vrouwen en kinderen les geven in creatieve arbeid, waardoor deze door verdere ontwikkeling door eigen arbeid in hun levensonderhoud konden voorzien. Vele jaren heeft zij mogen werken voor kansarme mensen. Ze werd daarbij - behalve door de congregatie - financieel ondersteund door het 'thuisfront' in Ohé en Laak waar ze altijd goede contacten mee heeft gehad.

Vanwege een ernstige oogziekte kwam ze in 1996 voorgoed terug naar Nederland. Ze bleef zich wereldwijd verbonden voelen met haar missionaire opdracht, wat duidelijk werd door haar inzet voor elkaar, haar gemeenschapsgeest, haar contacten met haar familie, haar humor, haar creativiteit, haar gebed wereldwijd. Ze voelde zich weer goed thuis in Nederland.

Bij haar diamanten professiefeest zei ze in een interview daarover onder meer: "In al die schone jaren die na mijn terugkeer in Nederland volgden, heb ik steeds tijd en zorg kunnen besteden aan mijn geestelijke gezondheid en aan mijn medezusters, tijd om kaarten te maken, tijd voor recreatie en gesprekken. Dat ergaaf ik als een groot goed. Nu leven we rustig en dankbaar verder!"

Op 15 januari 2018 is zij toch nog vrij onverwacht op 92-jarige leeftijd in Uden overleden. We zijn dankbaar dat we Zr. Brunilla zo lang in ons midden mochten hebben. Dat zij nu voorgoed in Gods eeuwige vreugde en vrede mag leven.

Zr. Marie José Geurts SSPS

Zuster Henrilena Johanna Theodora van de Laar

Johanna Theodora van de Laar of Zr. Henrilena werd geboren in Nistelrode op 20 mei 1928. Ze groeide op en een boerengezin met drie kinderen, waarvan zij de oudste was. Haar vader overleed toen zij 13 jaar was. Daardoor leerde zij al jong wat hard werken en mee zorgen betekenden.

Haar levensmotto werd: “Aanpakken en niet zeuren”. Op 18 oktober 1948 trad zij in te Baexem, ze wilde missiezuster worden. Na de religieuze vormingsjaren en de opleiding in de ‘Missieschool’, heeft zij 10 jaar in de keuken van het retraitshuis in Uden gewerkt en heeft zij veel ervaring opgedaan, wat haar in haar latere leven goed van pas zou komen.

In december 1964, samen met Zr. Bartholina Hettinga vertrok zij naar Australië, om van daaruit naar Papua Nieuw Guinea (PNG) te gaan. Daar heeft zij 45 jaar met veel vreugde en deskundigheid in praktijk gebracht wat ze al die jaren had geleerd: zorgen voor goede en gezonde maaltijden! Deze kennis heeft zij doorgegeven aan veel jonge vrouwen in PNG. Ook leerde zij, samen met een team, jonge mensen hoe zij tuinen aan konden leggen om te zorgen dat er altijd gezonde groenten op tafel kwamen uit eigen tuin. Behalve deze kennis heeft Zr. Henrilena ook haar Brabantse gastvrijheid in PNG voortgezet. Niemand van ons zal weten hoeveel ‘bakskes koffie’ en vooral goede maaltijden werden verstrekt aan mensen die even aankwamen. Een warm welkom, een attent woord, een luisterend oor, een plaats aan tafel waren bewijzen van haar zorgzaamheid en gastvrijheid.

Het was voor Zr. Henrilena moeilijk om in februari 2011 om gezondheidsredenen terug te komen naar Nederland. Haar contacten met al haar dierbaren in PNG via internet waren veelvuldig, evenals haar contacten met haar familie en dorpsgenoten van Nistelrode, bijzonder met de leden van de MOV-groep met haar vele medewerkers. Zij en wij, de medezusters, zijn blij en dankbaar dat we haar zo lang in ons midden mochten hebben.

De laatste maanden voelde zij dat ze steeds meer afhankelijk werd, wat haar zwaar viel. Geven was voor haar altijd gemakkelijker geweest dan te ontvangen. Door haar humor en haar relativiseringsvermogen probeerde ze daarin haar weg te vinden. Ze leefde graag, ze was dankbaar.

Op 2 februari 2018 is zij in Uden overleden. Op de avond vóór haar begrafenis, op 6 februari, is er in de parochiekerk van Nistelrode een Avondwake gevierd. Voor haar gedachtenisplaatje schreef ze nog: “Benadruk dat ik de hele eeuwigheid onze lieve Heer dankbaar zal zijn voor mijn leven in PNG. En dat ik ook dankbaar ben voor de vele wereldwijde vriendschappen die ik in mijn leven heb mogen ondervinden. Iets voor een ander betekenen maakte mij gelukkig”. Moge ze nu voorgoed in Gods eeuwige Vrede en Vreugde leven!

Zr. Marie José Geurts SSps

In Memoriam

Zuster Francien van den Bergen

“Zelfs als ik niet begrijp wat er gebeurt, glimlach ik en zeg ik:

Dank je. Je hoeft nooit aan God te twijfelen”

(Heilige Theresia van het Kind Jezus)

Francien van den Bergen werd geboren op 20 augustus 1964 te Brunssum/Treebeek. Samen met haar oudere broer groeide ze op in een gelovig, harmonieus mijnwerkersgezin. Het geloof en iets voor een ander over hebben, heeft ze als vanzelfsprekend van huis uit meegekregen. Door een ongemak aan een oog werd ze als kind niet altijd begrepen en daardoor ging ze zich terugtrekken.

De “blauwe zusters”, die ze op de Lagere School leerde kennen, erkenden dat en begrepen haar. Zij zagen dat er achter dat verlegen meisje een bijzondere persoon verborgen zat, die al op de eerste klas wilde weten wat ‘roeping’ was, zo vertelde ze zelf.

Na het middelbaar onderwijs en opleiding tot Bejaardenverzorgster werkte ze een aantal jaren bij de Kleine Zusters van de H. Joseph in Heerlen. Op 28 december 1991 is Francien ingetreden in het klooster te Treebeek bij de Missiezusters Dienaressen van de H. Geest. Haar Eerste Geloften heeft ze afgelegd op 15 februari 1995 en haar Eeuwige Geloften op 2 juli 2001 in het klooster Mariabosch te Baexem. Op deze dag ging haar grote wens in vervulling: Benoeming voor Togo! Na de nodige voorbereidingen en het leren van de Franse taal vertrok zij op 26 juni 2002 naar dit Afrikaanse land.

Haar droom werd werkelijkheid, maar een cultuurschok bleef ook haar niet bespaard. Haar doorzettingsvermogen, haar vertrouwen, de ondersteuning van haar medezusters en haar groot gevoel voor humor hebben haar geholpen zich daar thuis te voelen. Ze kreeg pastorale taken. Haar hart ging echter altijd sneller kloppen als ze kinderen zag met een beperking. Ze kwam op voor hun rechten en heeft, door financiële ondersteuning van het Liliane Fonds, veel kinderen, en zelfs ook volwassenen, kunnen helpen. Francien heeft zich in Togo 13 jaar lang in mogen zetten voor deze kinderen.

In 2015 moest Francien om gezondheidsredenen voorgoed terugkomen naar Nederland. Na enkele behandelingen kon ze hier weer een aantal taken op zich nemen. Verder was zij lid van het provinciale bestuur van onze Nederlandse provincie. Intussen merkte Francien dat haar krachten verminderden, maar praktisch tot de laatste dag voerde haar humor de boventoon. Met haar groot relativeringsvermogen wist ze anderen - en daardoor ook zichzelf - te verrijken met vertrouwen én overgave.

Op 17 augustus 2018 is zij in Uden overleden. Veel is er waarvoor we haar dankbaar zijn: dát vertrouwen, die overgave, die humor. Dat Francien nu voorgoed in Gods eeuwige vreugde en vrede mag leven en onze voorspreekster mag zijn, is onze wens en ons gebed.

Zr. Marie José Geurts SSpS

In Memoriam

Zuster Lambertilde Anna, Johanna Verhagen

“Naar U gaat mijn verlangen, Heer,
Heer mijn God, ik ben zeker van U”

Psalm 25

Zuster Lambertilde werd geboren in Tilburg op 27 januari 1925. Ze groeide op in een groot gezin, 13 kinderen.

Toen ze 20 jaar was trad ze in januari 1945 in bij de Missiezusters Dienaressen van de H. Geest te Baexem. Haar wens was om in de missie te gaan werken.

Na de religieuze vormingstijd vertrok ze 6 december 1950 naar Java/Indonesië. Haar missieleven begon met als taak kleuterleidster. Daar ging ze volledig in op.

Later heeft zij vele jaren gewerkt voor en met jongeren en heeft ze als novicen-leidster onze jonge zusters in Java begeleid op hun weg naar het religieuze leven. Verder heeft zij in verschillende gemeenschappen nog andere leidinggevende functies vervuld.

Na 39 jaar in Indonesië te hebben geleefd en gewerkt kwam zij in augustus 1989 voorgoed terug naar Nederland. In Baexem, Treebeek, Tilburg en tenslotte in Uden heeft zij veel mensen leren kennen en heeft daar veel vrienden gekregen. Zij was een warme, blijde en humoristische vrouw, altijd bereid tot luisteren, niet veroordelend, altijd bemoedigend en door haar innerlijke kracht wist ze de mensen te helpen het leven te nemen zoals het zich voordeed. Daarin is zij zelf tot het laatst toe bijzonder sterk geweest. Dat heeft zij in haar jonge leven thuis ongetwijfeld geleerd. In een gezin met 13 kinderen valt veel te beleven. De manier waarop haar ouders hebben gereageerd toen in de oorlogstijd praktisch alles werd weggehaald uit hun autobedrijf is haar altijd bij gebleven. Hun gebed en vertrouwen zijn haar altijd als voorbeeld geweest.

Het leven van Zr. Lambertilde stond in het teken van blijheid, overgave en dienstbaarheid. Toen haar ziekteproces zich aandiende heeft zij zich helemaal aan het verloop daarvan overgegeven. Ze gaf het verplegend en verzorgend personeel en allen die haar bezochten een extra glimlach of een ondeugend antwoord toen haar geheugen haar meer in de steek liet.

We zijn dankbaar dat we Zr. Lambertilde zo lang bij ons mochten hebben. Haar blijheid, haar mildheid, haar overgave, haar humor, dat alles is onvergetelijk. Dat zij nu in volle Vrede en Vreugde voorgoed mag leven is ons gebed en onze wens.

Zr. Marie José Geurts SSps

Zuster Florentia Elisabeth Anna Gerarda Jacobs

“Een loflied voor de Heer heel mijn leven,
een psalm tot het laatst voor mijn God.”

Psalm 146

Geboren : 05 juli 1932 in Belfeld (L) Bisdom Roermond
Ingetreden : 15 oktober 1951 in het Klooster te Baexem
Eerste Geloften : 02 juli 1954 in Baexem
Eeuwige Geloften : 02 januari 1960 in Baexem
Overleden : 15 november 2018 in ons Moederhuis te Steyl waar zij na een plechtige Eucharistieviering tot dankzegging voor haar rijk en vruchtbaar leven, op 20 november op het kloosterkerkhof aldaar is begraven.

Zuster Florentia was het eerste kind in het gezin van haar ouders Jozef Jacobs en Johanna van Hooren. Na haar kwamen nog drie zussen en twee broers. Als oudste voelde zij zich diep verbonden met hen. Dit heeft haar leven mee getekend. Altijd was zij vol zorg voor hen.

In Belfeld, haar geboortedorp, raakte zij vertrouwd met de Missiezusters Dienaressen van de H. Geest, die daar de zorg voor het onderwijs en de wijkverpleging op zich hadden genomen. Zr. Florentia kreeg van hen haar vorming op de Kleuterschool, de Lagere School en de Naaischool. Ook in het zakelijke raakte zij vertrouwd. Door dit alles verwierf zij veel praktische

vaardigheden, die later ook in het klooster goed van pas kwamen.

De jeugd van Zr. Florentia speelde zich af in het “Rijke Roomse Leven”. Hierdoor en ook door het contact met de “Blauwe Zusters” ontstond een klimaat waarin haar missieroeping langzaam maar zeker gewekt werd en groeide. Nauwelijks 19 jaar trad zij in Baexem in, in onze Congregatie.

Na drie jaar innerlijke vorming met de andere ingetreden jongeren in het postulaat en noviciaat, legde zij als Zr. Florentia haar eerste tijdelijke en later haar eeuwige geloften af, en werd zij steeds meer “Missiezuster, Dienares van de Heilige Geest”

In Memoriam

In Memoriam

In Treebeek kwamen er grote veranderingen door het vertrek uit het grote klooster naar het kleinere gebouw ernaast. Zr. Florentia verhuisde mee en kwam terecht in een gemeenschap met enkele Nederlandse en buitenlandse jongere medezusters.

Met al haar praktische vaardigheden en talenten, waaronder ook chauffeuse, zette zij zich in, in Uden, Belfeld en Treebeek, waar zij zich ook sociaal inzette door veel huisbezoek en bezoek aan het woonwagenkamp van de Roma-gemeenschap, die ze onder andere een douche-gelegenheid bezorgde.

Toch werd dit op den duur te veel voor haar, ondanks dat er ook veel vreugde was. De jongeren namen haar taak over. Zr. Florentia vond een nieuwe taak op de Pastorie bij de Pastoor in Maasbree. Hier voelde ze zich thuis zowel bij de Pastoor, die ze huishoudelijk werk bood, als bij de vele mensen die zij een luisterend oor schonk. Ieder weekend echter bracht zij door in Treebeek en sloot ze zich aan bij de haar vertrouwd geworden jongere zusters in de gemeenschap. Dit alles deed haar goed.

Uiteindelijk kwam Zr. Florentia naar ons Verpleeghuis in Uden. Hier kreeg ze volop rust, maar...het verlangen om dicht bij haar geliefde familie te mogen zijn, werd steeds sterker. Dit werd haar van harte gegund en geschonken. Het gaf haar veel vrede en vreugde. Dat onze medewerkers in Uden haar misten bleek uit de regelmatige bezoeken die zij Zr. Florentia brachten in Steyl.

Wij hebben haar gemist, vooral omdat ze nog zo levenslustig kon zijn in de kleine groep, maar de zusters hebben haar van harte gegund, dat ze nu dicht bij de familie kon zijn voor wie de lange reis naar Uden ook te veel werd.

Wij wensen Zr. Florentia van harte de eeuwige vrede en vreugde, waar zij levenslang naar toe leefde. Wij danken haar voor wat ze voor ons betekend heeft als medezuster, vooral in de drukke en moeilijke tijden in de keuken en voor de steun en medewerking tijdens de grote veranderingen in Treebeek, waar ze na 27 jaar Zr. Francien als nieuwe kandidaat opving en die haar nu zal verwelkomen in de hemel. God, onze eeuwige Vader, zal haar zeker verwelkomen, omdat ze Zijn gezicht gestalte heeft gegeven aan die Hem zochten.

Missionaris in Nederland is zij geweest; in de missie van de mijnwerkers en vele anderen heeft ze gedeeld en meegedeeld. Ook zij waren haar heel dankbaar, vooral hun families. Veel heeft Zr. Florentia in stilte gedaan en gegeven voor het Koninkrijk Gods waarvoor ze gebeden en gewerkt heeft.

Zr. Odila Bremers SSPS
Zr. Willibrord Boumans SSPS
Zr. Theomara Barendse SSPS

Kerstwens

Zalig Kerstfeest aan de jongeren die met elkaar op weggaan
en zoeken naar zinvol samenleven.
Zij geven God een menselijk gezicht.

Zalig Kerstfeest aan de oudere mensen die zich onvermoeid blijven
inzetten voor anderen, die hun vrije tijd beschikbaar stellen om
anderen te verzamelen tot gemeenschap.
Zij zijn vandaag Gods uitgestoken handen.

Zalig Kerstfeest aan de kerk die herboren wordt in het geven van
onderdak aan mensen, in het opkomen voor de minsten,
in de zorg voor het welzijn van iedereen.
Zij maken Gods menswording zichtbaar.

Zalig Kerstfeest aan de vele mensen die stilletjes en ongekend
gastvrijheid bieden aan een medemens en in hun buurt mensen
in nood nabij zijn.
Zij laten iets ervaren van Gods nabijheid.

Zalig Kerstfeest aan onze zieken en allen die met respect en begrip
met zorg en liefde hen nabij zijn.
Zij stralen iets uit van de helende kracht van Jezus Messias.

Zalig Kerstfeest aan u allen die samenkwamen om Jezus te gedenken.
Wij willen Gods zegen voor de mensheid uitstralen.

Missiezusters Dienaressen van de Heilige Geest Nederlandse Provincie wensen u allen een Gezegend Nieuwjaar 2019!

25ste Provinciaal Kapittel
Uden, 20-21 oktober 2018